Lägesrapport migration och integration Västra Götalands län

– kvartal 3, 2026

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Titel: Lägesrapport migration och integration Västra Götalands län
Författare: Birgitta Guevara
Utgivningsår: 2026

Innehåll

Nationella nyheter inom migration och integration 4

Migrationsverket 4

Juliprognosen 2026 – sammanfattning 4

Ett urval av genomförda och kommande regeländringar 6

Övrigt 7

Länsstyrelsen 7

Kommuntal, fördelningstal och andelstal. 7

Aktuellt statsbidrag 8

Informationsverige.se 8

Ensamkommande barn 8

Kalenderhändelser 9

Statens Servicecenter 9

Avveckling av id-kortsverksamheten 9

Avveckling av servicekontor 9

Arbetsförmedlingen 10

Kort om september 2026, Västra Götalands län 10

Riket: Arbetslösheten fortsätter att minska, särskilt bland utrikes födda 10

Nytt för deltagare i etableringsprogrammet från 1 september 11

Arbetsgivardialoger om etableringsjobb 11

Delregionala samråd och nätverk 12

GR 12

Fyrbodal 12

Sjuhärad 13

Skaraborg 14

Nätverket för samhällsorientering (SO) 14

Västra Götalandsregionen 15

Hälsokontroller – genomförande och erfarenheter sedan uppstart 15

Nationella nyheter inom migration och integration

Regeringen har under mandatperioden 2022–2026 tillsatt en stor mängd utredningar inom politikområdena Migration och asyl samt Integration. Flera beslut har fattats utifrån förslag i utredningarna. Det är en utmaning att hänga med i allt. Länsstyrelsen och Migrationsverket bjuder in till ett digitalt möte för information och dialog kring detta den 8 oktober. Inbjudan har gått ut till Länsstyrelsens kontaktnätverk. Om vill delta och inte fått inbjudan kontakta birgitta.guevara@lansstyrelsen.se

Betänkandet Parallella samhällsstrukturer– ett kunskapsunderlag för förbättrad integration och minskat utanförskap (SOU 2026:53) är ute på remiss. Det går att se pressträffen där det presenterades här

I somras kom det två uppföljningar av de Integrationspolitiska målen:

- I juni kom SCB med en Uppföljning av demokratisk, social och kulturell integration
- World Value Survey har haft i uppdrag att följa upp migranters värderingar: Så förändras migranters värderingar i mötet med Sverige

Konjunkturinstitutet har fått i uppdrag av regeringen att analysera den historiska, nuvarande och framtida asylrelaterade migrationens effekter på svensk arbetsmarknad.

Migrationsverket

Läget präglas av fortsatt låga nivåer av nya asylansökningar, en uppjusterad prognos för tillfälligt skydd från Ukraina under 2026 och en omfattande reformagenda som påverkar mottagande, boende, återvändande, bosättning och information till sökande. Flera regelverk har trätt i kraft under sommaren och ytterligare förändringar genomförs under hösten 2026.

Juliprognosen 2026 – sammanfattning

Asylsökande – I juliprognosen sänker Migrationsverket prognosen för antalet asylsökande under 2026 till cirka 4 200 personer, 800 färre än i aprilprognosen. Prognosen för ensamkommande barn är cirka 150 personer. Den lägre prognosen hänger samman med det fortsatt låga antalet asylsökande. Sedan EU:s migrations- och asylpakt började tillämpas den 12 juni har statistiken för skyddssökande harmoniserats inom EU, vilket innebär att jämförelser före och efter brytpunkten kan vara mindre precisa under en övergångsperiod. Den aktuella statistiken som vi kan redovisa finns på vår webbplats.

Sökande enligt massflyktsdirektivet – Prognosen för tillfälligt skydd från Ukraina under 2026 är cirka 9 000 personer, en ökning med 1 000 jämfört med aprilprognosen. Prognosen för ensamkommande barn är cirka 150 personer, 100 färre än tidigare. Det tillfälliga skyddet har förlängts till den 4 mars 2028. Den 31 augusti hade cirka 6 700 personer sökt skydd enligt massflyktsdirektivet, varav cirka 90 ensamkommande barn.

Inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem – Antalet inskrivna i mottagningen beräknas i genomsnitt uppgå till cirka 16 000 personer under 2026, jämfört med cirka 16 500 i aprilprognosen. Siffror inom parentes nedan avser hur många som finns inskrivna i Västra Götaland. Den 31 augusti var cirka 7 100 personer som sökt asyl/internationellt skydd inskrivna hos Migrationsverket. Cirka 2 400 (490) bodde i Migrationsverkets boende, cirka 4 200 (650) i eget boende och cirka 500 (20) i övrigt boende. Därutöver var cirka 10 200 skyddssökande från Ukraina inskrivna enligt massflyktsdirektivet: cirka 500 (85) i Migrationsverkets boende, cirka 6 700 (485) i eget boende och cirka 3 000 (590) i kommunalt boende.

Återvändande – Juliprognosen innebär en nedskrivning av prognosen för antal utresor under 2026 med 200 personer till cirka 8 500. I takt med att antalet asylsökande sjunker minskar även antalet personer som återvänder efter avslag på ansökan om skydd. Antalet utresor har dessutom varit lägre än väntat, bland annat på grund av situationen i Mellanöstern. Återvändandearbetet är fortsatt prioriterat, med fokus på fler beslut i rätt tid och utökade resurser för personer med avlägsnandebeslut.

Kommunmottagande –Prognosen för 2026 höjs till cirka 8 150 kommunmottagna, vilket är 750 fler än i aprilprognosen. Samtidigt sänks prognosen för före detta asylsökande till cirka 1 600 och för inresta anhöriga till cirka 450. Ökningen förklaras i stället främst av att fler personer väntas bli folkbokförda och kommunmottagna efter att redan ha ordnat sitt boende själva, alltså så kallade självbosatta. Det innebär att uppgången inte främst drivs av fler anvisningar till kommunerna, utan av att fler personer som redan bor i en kommun går över till att räknas som kommunmottagna.

Svenskt medborgarskap – Nya regler gäller sedan den 6 juni 2026, även för pågående ärenden. Huvudregeln är åtta års hemvist och det ställs krav på identitet, skötsamhet, försörjning och kunskaper. Försörjningskravet är drygt 20 000 kronor per månad före skatt. Samhällskunskapsprov infördes i augusti 2026 och svenskprov planeras tidigast till hösten 2027. Barn behöver göra en egen ansökan. Juliprognosen bedömer att den nya lagstiftningen leder till cirka 7 000 färre medborgarskapsärenden under 2026.

Frivillig återvandring –Migrationsverket sänkte prognosen för återvandringsbidraget från 600 till 500 personer. Bakgrunden till bedömningen är en lägre inströmning av ansökningar än tidigare beräknat. Utvecklingen hittills visar samtidigt att betydligt fler har sökt än fått bidrag. Till och med augusti 2026 hade 760 ansökningar om återvandringsbidrag kommit in och 586 avgjorts.

Mer information om prognosen: Migrationsverkets Verksamhets- och utgiftsprognos juli 2026

Ett urval av genomförda och kommande regeländringar

Ny mottagandelag – Den nya mottagandelagen träder i kraft den 1 oktober 2026 och ersätter lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande med flera Lagen omfattar både asylsökande och personer som omfattas av massflyktsdirektivet. Bland förändringarna finns skärpta villkor för dagersättning, områdesbegränsning och närvarokontroller samt individuella beslut om boende- och anmälningsskyldighet. Även personer med återvändandebeslut omfattas och AT-UND kan beviljas först efter sex månader. Verksamhetsanpassningar och förberedelser pågår.

Ansökningskort ersätter LMA-kort – Under en övergångsperiod byts LMA-kort successivt ut mot ansökningskort för personer som ansökte om asyl före den 12 juni 2026.

Migrations- och asylpakten – Under sommaren låg mycket av Migrationsverkets arbete på att omsätta EU:s migrations- och asylpakt i praktiken efter att reglerna började tillämpas den 12 juni 2026. Det innebar bland annat nya arbetssätt i asylprocessen, införande av det nya ansökningskortet och anpassningar av system, information och rutiner. Migrationsverket arbetade också tillsammans med Polismyndigheten med ansvarsfördelningen kring den nya screeningen av personer vid EU:s yttre gräns. Den 12 juli 2026 trädde ytterligare svenska lagändringar kopplade till pakten i kraft. Då förtydligades bland annat reglerna om screening och Migrationsverkets och Polismyndighetens ansvar.

Permanent uppehållstillstånd – Från den 12 juli 2026 har möjligheten till permanent uppehållstillstånd tagits bort för vissa grupper, bland annat flyktingar, alternativt och subsidiärt skyddsbehövande samt deras anhöriga. Migrationsverket prövar i dessa fall endast förlängt tidsbegränsat tillstånd. Ändringen gäller även äldre, ännu inte avgjorda ansökningar, medan personer som redan har permanent uppehållstillstånd inte påverkas. Som följd infördes också undantag som gör att vissa personer med tidsbegränsade tillstånd kan ansöka om svenskt medborgarskap utan permanent uppehållstillstånd.

Ny lag om bosättning – Processen med hur många nyanlända, skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet och ensamkommande barn som ska tas emot i kommunerna är påbörjad. En webbsändning om det nya regelverket för bosättning av nyanlända genomförs den 30 september 2026. SKR arrangerar webbsändningen tillsammans med Migrationsverket, Länsstyrelserna, Arbetsförmedlingen. Nytt regelverk om bosättning för nyanlända – del 2 - SKR

Skärpta krav på vandel – Sedan den 13 juli 2026 gäller skärpta och tydligare krav på vandel vid prövning av bland annat uppehållstillstånd för arbete och

anknytning. Förändringen innebär att Migrationsverket inte bara prövar om en person har begått brott, utan även kan väga in annan bristande skötsamhet och regelefterlevnad. Det kan exempelvis handla om obetalda skulder, felaktiga uppgifter för att få bidrag eller andra förmåner samt uppgifter om kontakter med kriminella nätverk, terroristorganisationer eller extremistiska organisationer. Bedömningen ska vara proportionerlig, enstaka mindre allvarliga händelser är normalt inte tillräckliga, medan upprepade beteenden kan få större betydelse. Bristerna i skötsamhet vägs också mot hur starka skälen för uppehållstillstånd är i det enskilda fallet.

Skärpta villkor för anhöriginvandring – I prop. 2025/26:301 föreslås bland annat skärpta försörjningskrav och, som huvudregel, krav på att en person med tidsbegränsat uppehållstillstånd ska ha vistats med uppehållstillstånd i Sverige i minst två år innan en anhörig kan beviljas uppehållstillstånd. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 oktober 2026.

Övrigt

Kvotmottagande – Migrationsverket inväntar fortsatt regeringens svar på samrådsunderlaget för kvotuttagningar 2026. Förslag i samrådsunderlag;

- Uganda och Rwanda 650 - Kongoleser från Demokratiska republiken Kongo och sudaneser som befinner sig i Uganda och Rwanda.
- Egypten 100 - Eritreaner, sydsudaneser och sudaneser som befinner sig i Egypten.
- Turkiet 100 - Afghaner som befinner sig i Turkiet.
- Akutkvoten 50 platser - Prioriterade och brådskande ärenden globalt, olika medborgarskap.

Ny logotyp - Från och med den 1 september 2026 går Migrationsverket successivt över till en ny logotyp. Under en övergångsperiod kan därför både den tidigare och den nya logotypen förekomma parallellt.

Kontaktperson: marie.lindgren@migrationsverket.se

Länsstyrelsen

Kommuntal, fördelningstal och andelstal.

Länsstyrelsen har skickat informationsbrev om kommuntal, fördelningstal och andelstal till länets kommuner. Kommuner har möjlighet att påverka sitt fördelningstal och andelstal genom frivilliga överenskommelser.

Kommuntalen ska för första gången beslutas enligt den nya bosättningslagen. Kommuner kan inkomma med önskemål till Länsstyrelsen om hur stort kommuntal kommunen önskar.

- Länsstyrelsen genomförde den 16 september ett informationsmöte om kommuntalsprocessen och kommuners möjlighet att påverka. Det går att se i efterhand tills den 5 oktober:
- Den 30 september genomförs en nationell webbsändning av SKR om den nya bosättningslagen.

Aktuellt statsbidrag

Länsstyrelsen Västra Götaland finansierar i nuläget följande antal projekt runt om i länet:

- 23 TIA-projekt (Tidiga insatser för asylsökande).
- 15 §37-projekt (Beredskap och kapacitet).
- 18 §37a-projekt (Familjekontakter och flyktingguider).

En utlysning inom §37 (Beredskap och kapacitet) stängdes 16 september. Bedömning pågår under september och oktober. Beslut förväntas skickas ut i mitten av oktober.

Den 10 september arrangerades Länsstyrelsen en nätverksträff där temat var språk som är ett av de integrationspolitiska målen. De deltagande var projektägare inom kommun och civilsamhälle. En språkforskare från Göteborgs Universitet, Clara Palm, föreläste. En digital projektekonomiträff för pågående och kommande insatser kommer att hållas 1 oktober. Mer information och anmälan finns på Länsstyrelsens hemsida.

Informationsverige.se

Arbetet fortsätter med att uppdatera webbplatsen utifrån förändrade lagar och regler. Hem | Informationsverige.se

27 november anordnar Informationsverige.se en nationell digital halvdagskonferens på temat "Samhällsorientering för nyanlända – att prata om svåra ämnen". Konferensen riktar sig till personer arbetar med samhällsorientering för nyanlända. Digitala presentationstillfällen | Informationsverige.se

Prenumerera gärna på nyhetsbrevet för att få uppdateringar om innehållet på webbplatsen: Börja prenumerera | Informationsverige.se

Ensamkommande barn

Anvisade ensamkommande barn till länet är 35 barn hittills i år. 35 av 49 kommuner har tagit emot ensamkommande barn och det rör sig om ett hundratal barn som Migrationsverket betalar anvisnings- respektive dygnsschablon för till kommunerna. För att se när kommunen står i tur att ta emot ensamkommande barn kan ni följa listan för måluppfyllelse på Migrationsverkets webbplats: Måluppfyllelse anvisningar EKB.xlsx
Ensamkommande barn kan också anvisas genom anknytning eller kvotuttag.

Kommunerna har fått förslag på andelstal för ensamkommande barn 2027 och har möjlighet att omfördela andelarna med andra kommuner fram till 4 november, då önskemålen ska vara inlämnade till Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen anordnar en regional nätverksträff den 6 oktober där temat är förändringar i mottagandet av ensamkommande barn till följd av EU:s migrations- och asylpakt. Vi kommer även att prata om vårdbehov. Intresset är stort och träffen är fullsatt.

Kalenderhändelser

- 30 september SKR:s sändning om nytt regelverk om bosättning för nyanlända – del 2 går att se i efterhand
- 8 oktober Information om förändringar inom politikområdena migration och asyl samt integration, inbjudan via teams
- 22 oktober Integrationsforum 2026
  - ✓ Integrationsforum 2026 – delta på plats
  - ✓ Integrationsforum 2026 – delta digitalt
- 13 november Temadag med länderfokus - Afghanistan
- 1 december Nätverksträff för projektledare för insatser inom §§ 37, 37a och Tidiga insatser för asylsökande (TIA).

För mer information se kalender på Länsstyrelsens webbplats

Kontaktperson: birgitta.guevara@lansstyrelsen.se

Statens Servicecenter

Avveckling av id-kortsverksamheten

Polisen har från och med 1 december ett utökat uppdrag för sin id-korts verksamhet. Detta innebär kortfattat att de id-kort som Skatteverket hittills har utfärdat och som är möjliga att söka för personer som är folkbokförda i Sverige men inte är svenska medborgare i stället kommer att gå att ansöka om hos Polisen. Det är ännu inte taget ett formellt riksdagsbeslut om att Skatteverket ska upphöra med detta uppdrag men detta väntas under hösten. Statens Servicecenter kommer efter ett sådant riksdagsbeslut i samråd med Skatteverket avveckla id-kortsverksamheten, men i vilken takt återstår att se.

Avveckling av servicekontor

I budgetpropositionen inför 2025 tilldelades Statens Servicecenter minskade anslag med 150 miljon kronor över den kommande tre års perioden. Detta ledde till att en avvecklingsplan på omkring 35 servicekontor beslutades av myndighetens styrelse. Under 2025 och första halvåret av 2026 stängdes 26 kontor runt om i landet. Efter det besparingsarbete som genomfördes och viss justering i budgetramarna beslutade Statens Servicecenter styrelse i början av sommaren att avbryta

avvecklingsplanen. Inga ytterligare kontor kommer därför i nuläget att stängas. Fokus framåt ligger nu på att säkerställa statlig närvaro inom samtliga funktionella analys(FA)-regioner. Bengtsfors-Dals Ed är en sådan region som idag saknar statlig närvaro.

Kontaktperson: Sverker.Hanel@statenssc.se

Arbetsförmedlingen

Kort om september 2026, Västra Götalands län

	Summa av 2025–08	Summa av 2026–08
Arbetslöshetsnivå (procent)	6,6	6,3
Arbetslöshetsnivå ungdomar (procent)	8	7,5
I program med aktivitetsstöd	25 253	23 114
Inskrivna arbetslösa	58 922	57 046
Inskrivna arbetslösa ungdomar	7365	7004
Inskrivna arbetslösa utan arbete i 12 månader eller mer	22 577	22 939
Inskrivna arbetslösa utan arbete i 24 månader eller mer	11 298	11 943
Personer som anmält sig som öppet arbetslösa	5480	5223
Personer som fick arbete	5164	5235
Öppet arbetslösa	33 669	33 932

**Arbetslöshetsnivån baseras på registerbaserad arbetskraft*

Riket: Arbetslösheten fortsätter att minska, särskilt bland utrikes födda

I slutet av augusti var drygt 349 000 personer inskrivna som arbetslösa på Arbetsförmedlingen, vilket motsvarar 6,5 procent av arbetskraften. Det är en minskning med närmare 22 000 personer jämfört med samma månad i fjol.

Arbetslösheten minskar och minskningen är särskilt tydlig bland utrikes födda. Skillnaden i arbetslöshet mellan inrikes och utrikes födda är dock fortfarande stor. I slutet av augusti uppgick arbetslösheten för utrikes födda till 13,4 procent, och bland inrikes födda till 4,2 procent.

– Utvecklingen går åt rätt håll, men arbetslösheten är fortfarande väsentligt mycket högre i gruppen utrikes födda där många också är långtidsarbetslösa, säger Marcus Löwing, analytiker på Arbetsförmedlingen.

Det tar tid att etablera sig på en arbetsmarknad där många jobb kräver utbildning eller tidigare erfarenhet. Men i takt med en ökad vistelsetid i Sverige stärks konkurrensförmågan på arbetsmarknaden och möjligheten att få jobb. Till exempel visar analysen i rapporten

Arbetsmarknadsutsikterna att arbetslösheten för de utomeuropeiskt födda som folkbokfördes 2016 hade halverats fem år senare.

Nytt för deltagare i etableringsprogrammet från 1 september

Det har skett förändringar i ersättningen för deltagare i etableringsprogrammet:

- Etableringstillägg och bostadsersättning upphör. Efter den 1 september 2026 går det inte att ansöka om etableringstillägg eller bostadsersättning. Om man har ett beslut om etableringstillägg eller bostadsersättning, kommer man att få ersättning för hela perioden som står i beslutet.

- Nytt belopp gäller för etableringsersättning vid deltagande i aktiviteter. Den som innan fick 308 kronor per dag i etableringsersättning, kommer att få 335 kronor per dag i stället. Ändringen börjar gälla när man ansöker för september 2026. Den nya ersättningen betalas ut i oktober. Den som får 231 kronor per dag, kommer däremot att behålla samma belopp som innan.

- Barntillägg: En ny ersättning införs för programdeltagare med hemmavarande barn. Deltagaren kan få:
  - ✓ 400 kronor per barn som är under 11 år och bor hemma.
  - ✓ 750 kronor per barn som är 11–19 år och bor hemma.

Deltagaren kan få dubbelt belopp om barnet inte har någon annan vårdnadshavare bosatt i Sverige. Varje vårdnadshavare ansöker om barntillägg var för sig och lämnar in en ny ansökan för varje månad. Det går inte att ansöka om barntillägg ännu. Den första månaden man kan ansöka för är september 2026 och detta görs i oktober. Då kommer det att finnas en e-tjänst och en blankett i Försäkringskassans internetsida för att ansöka.

Arbetsgivardialoger om etableringsjobb

Arbetsförmedlingen tillsammans med Svenskt Näringsliv, Unionen, LO, Sobona och SKR bjuder in till tre digitala arbetsgivardialoger under andra halvan av oktober med tema etableringsjobb.

Etableringsjobb kan pågå i högst 24 månader och är tänkt att leda till en tillsvidareanställning. De centrala kollektivavtalen för etableringsjobb styr inom vilka yrken det är möjligt att anställa med etableringsjobb. Det är arbetssökande som varit utan arbete länge eller nyanlända som kan vara aktuella för etableringsjobb.

Etableringsjobb ger kommunen och andra arbetsgivare möjligheten att hitta rätt medarbetare, rekrytera en person som kan bidra i verksamheten och har potential att utvecklas i sin roll, låta er nya medarbetare kombinera arbete med att få nya kunskaper och få lägre lönekostnad (8 277 kr/mån 2026) som skapar utrymme för introduktion, handledning och kompetensutveckling.

Vi går igenom hur etableringsjobb fungerar, vad det innebär för arbetsgivaren i respektive bransch och hur man kommer i gång. Du får också ta del av erfarenheter från arbetsgivare som anställt medarbetare med etableringsjobb och det kommer finnas möjlighet att ställa frågor.

Anmälan till dialogmöte:

Arbetsgivare som rekryterar inom vård och omsorg: 15 oktober kl. 15–16

Arbetsgivare som rekryterar akademiker: 20 oktober kl. 15–16

Arbetsgivare som rekryterar inom industri: 22 oktober kl. 15–16

Kontaktperson: ana-maria.sanchez-nieto@arbetsformedlingen.se

Delregionala samråd och nätverk

GR

Nätverket för arbetsmarknad och integration genomförde sitt senaste möte 4 september 2026. På den inledande kommunrundan berättade deltagarna att de förberett införandet av aktivitetskravet och kartlagt individer som ska ingå. I vissa fall som exempelvis i Göteborg kommer kraven initialt att omfatta nya ärenden. Flera kommuner har redan god samverkan mellan IFO myndighet och arbetsmarknad och arbetar med att stärka upp befintliga utförarkedjor lokalt. Det finns en diversitet bland dataprogram som används för att genomföra reformen ute i kommunerna, vilket kan ha betydelse för uppföljningen. FoU-plattform arbetsmarknad fokuserar under 2026 och 2027 på att följa upp hur det går för deltagare som får insatser inom ramen för aktivitetskravet. Syftet är att skapa en mer enhetlig uppföljning inom GR som också möjliggör jämförelser kommunerna emellan.

Flera av kommunerna har fått skrivelser om övergångsregler för boende med mera, från föreningar som möter gruppen skyddsbehövande från Ukraina. Önskemål lyftes om stöd från GR kring ett samlat svar i frågorna och en tydlighet kring den nya bosättningslagen och vad som gäller för målgruppen. GR och Länsstyrelsen mötte upp med särskilt möte kring skrivelserna och hänvisade till en regional webbsändning om bosättning 16 september samt en nationell sändning av SKR den 30 september.

Fyrbodal

Mottagandet är lågt. Kommunernas fokus är lagändringar, framför allt kopplat till bosättningslagen och införandet av aktivitetskravet. Kommunerna har redan tidigare arbetat med krav på aktiviteter för ekonomiskt bistånd, men det nya regelverket innebär en ny hantering. Det är svårt att hitta meningsfulla aktiviteter för alla, exempelvis för personer med kort utbildning, äldre och personer med ohälsa.

Migrationsverket och Länsstyrelsen informerade bland annat om regeländringar och kommuntalsprocessen. Arbetsförmedlingen gav en bild av läget inom etableringsprogrammet i Fyrbodal. Majoriteten inom etableringen bor i Trollhättan och Vänersborg, cirka 73 procent är kvinnor. Bland utmaningar som Arbetsförmedlingen uppmärksammar återfinns olika utbildningsbehov, möjligheten till likvärdiga möjligheter, den ojämna geografiska spridningen och tillräcklig individkunskap.

Dialog om hälsa och etablering

Efter ett informationspass om hälsa och etablering från Arbetsförmedlingen och Västra Götalandsregionen (VGR) diskuterade gruppen hälsorelaterade insatser för personer inom och efter etableringen.

Samtliga kommuner på plats – Uddevalla, Åmål, Mellerud, Orust, Sotenäs, Vänersborg, Färgelanda och Munkedal – var positiva till hälsoskola i samverkan med VGR:s Flyktingmedicinska mottagning. Det konstaterades också att aktivitetskravet kan var ett stöd att uppmärksamma ohälsa.

Sjuhärad

Mottagandet hittills i år är lågt i många kommuner i Sjuhärad. Kommunerna beskriver att de arbetar med de hushåll och personer som mottagits de senaste åren och har verksamhet och aktiviteter i gång för dessa.

I samband med Arbetsförmedlingens informationspass konstaterar flera kommuner att det är positivt att målgruppen för etableringsuppdraget ska ha kontakt med samma handläggare och att det ska vara större fokus på personliga möten. Det konstateras att det behövs mycket individsamverken mellan kommun och Arbetsförmedling.

Dialog om hälsa och etablering

Även i Sjuhärad ledde Arbetsförmedlingen och Västra Götalandsregionen (VGR) ett informationspass om hälsa och etablering. Gruppen diskuterade utmaningar och delade goda exempel och idéer.

- Boda vårdcentral, som gör undersökningarna för flera kommuner i Sjuhärad, inväntar personnummer innan de kallar till hälsoundersökning, trots att de inte ska det. Det leder till att det tar för lång tid för hälsoundersökningar att genomföras.
- Vårgårda har sina hälsoundersökningar genom den lokala vårdcentralen, vilket fungerar väl. Ett väl fungerande arbetssättet växte fram genom att kommun, vårdcentral och tandvården fick kontakt genom en hälsoskola som kommunen drev under flera år.
- Mötet diskuterar möjligheten till digitala insatser från flyktingmedicinsk mottagning via VGR, framför allt hälsoskola. Det finns ett intresse av att få till gemensamma informationspass om hur vården fungerar på modersmål, främst för kvotflyktingar. Exempelvis på swahili. Då kan VGR:s digitala information för alla

kommuner följas av lokala samtal och dialog om hur man söker vård praktiskt i kommunen. Måste också passas ihop med etableringen.
- Man kan köpa in kurser på modersmål från https://biuonline.se/ vilket vissa kommuner gör. De kan skräddarsy kurser på modersmål utifrån behov.

Skaraborg

På det delregionala samrådet i Skaraborg, som denna gång ägde rum i Skövde kommunhus, berättade de närvarande kommunerna om ett lågt mottagande av nyanlända personer. Personer från Ukraina står numerärt för den största delen av mottagandet. Aktivitetskravet är en fråga som kommunerna arbetar aktivt med. Det noterades att aktivitetskravet är formulerat på ett sätt som innebär mycket administration och många blanketter, vilket inte underlättar genomförandet.

Inom samverkan noterades att de lokala överenskommelserna mellan kommun och Arbetsförmedlingen ser väldigt likartade ut i Skaraborg och att de främst har fokus på kompetensförsörjning. Kommunernas erfarenhet är att det är svårt att få med ett fokus på individsamverkan.

Dialog om hälsa och etablering

Även i Skaraborg genomfördes en workshop med fokus på hälsofrågor i etableringen, som Ana Sanchez (AF) och Matilda Vasilis (VGR) ansvarade för. Från den dialogen noterades bland annat att en kommun uppmärksammat hörselproblem hos både vuxna och barn, vilket försvårat språkinlärning. Det noterades vidare att sjukdom inom etableringen innebär att individer blir utan ekonomisk försörjning, vilket leder till en stor personlig stress. Någon kommun påtalade att det är mycket långa väntetider till hälsoundersökning. Ytterligare någon kommun menade att det trots allt är väldigt få individer som inte kan vara med på någon aktivitet alls, att kommuner måste vara aktiva i sitt arbete och att en del individer varit sjukskrivna länge utan att det är riktigt klart vad det handlar om. Samtliga närvarande var överens om att hälsoskola vore en önskvärd aktivitet för målgruppen.

Nätverket för samhällsorientering (SO)

På den regionala SO-nätverksträffen den 9 september lyftes bland annat följande:

- Den 3 december genomförs årets regionala metod- och nätverksdag för samhällskommunikatörer i Skövde.
- Intyg från samhällsorienteringen för nyanlända är inte en godkänd merit för att ansöka om medborgarskap. Läs mer om vilka meriter som är godkända när det gäller kunskaper om det svenska samhället på Migrationsverkets webbplats.

Kontaktpersoner

- **Boråsregionen/Sjuhärad:** anna.ahlborg@lansstyrelsen.se

- **Fyrbodal:** kirsten.brogaard@lansstyrelsen.se
- **Göteborgsregionen:** petra.hed@lansstyrelsen.se
- **Skaraborg:** daniel.uddling@lansstyrelsen.se
- **SO-nätverket:** frida.holmqvist@lansstyrelsen.se

Västra Götalandsregionen

Hälsokontroller – genomförande och erfarenheter sedan uppstart

Som en del av genomförandet av EU migrations- och asylpakt infördes den 12 juli 2026 ett nytt screeningförfarande i Sverige. Inom ramen för screeningförfarandet ska bland annat en obligatorisk hälsokontroll genomföras. Regionerna har fått ansvar för att utföra dessa hälsokontroller.

Den nya hälsokontrollens syfte är att få en bild av personens nuvarande fysiska och psykiska hälsa samt upptäcka eventuella smittsamma sjukdomar som kan utgöra ett hot mot det allmänna folkhälsoläget och vidta nödvändiga smittskyddsåtgärder. Hälsokontrollen ersätter inte den hälsoundersökning som regionerna sedan tidigare erbjuder asylsökande, utan utgör ett separat moment med ett annat syfte och innehåll.

I Västra Götalandsregionen har Flyktingmedicinsk mottagning (FMM) fått ett tillfälligt uppdrag att utföra hälsokontrollerna på plats på Sagåsen. Det tillfälliga uppdraget sträcker sig fram till årsskiftet och därefter väntas ett nytt politiskt beslut.

Sedan den 15 juli har FMM haft schemalagd närvaro på Sagåsen en dag i veckan för att genomföra hälsokontroller. Under övrig tid har FMM varit tillgänglig för kontakt per telefon och har, när behov har uppstått, även kunnat vara på plats vid ytterligare tillfällen. Från och med september utökas den schemalagda närvaron till två dagar i veckan för att säkerställa att hälsokontrollerna görs inom de tidsramar som är aktuella inom screeningförfarandet.

Sedan verksamheten inleddes har FMM träffat fler individer än vad som initialt prognostiserades. Förklaringen till detta är att Migrationsverket i Västra Götaland har tolkat skrivelserna om vilka som ska screenas mer generöst än övriga screeningcenter nationellt.

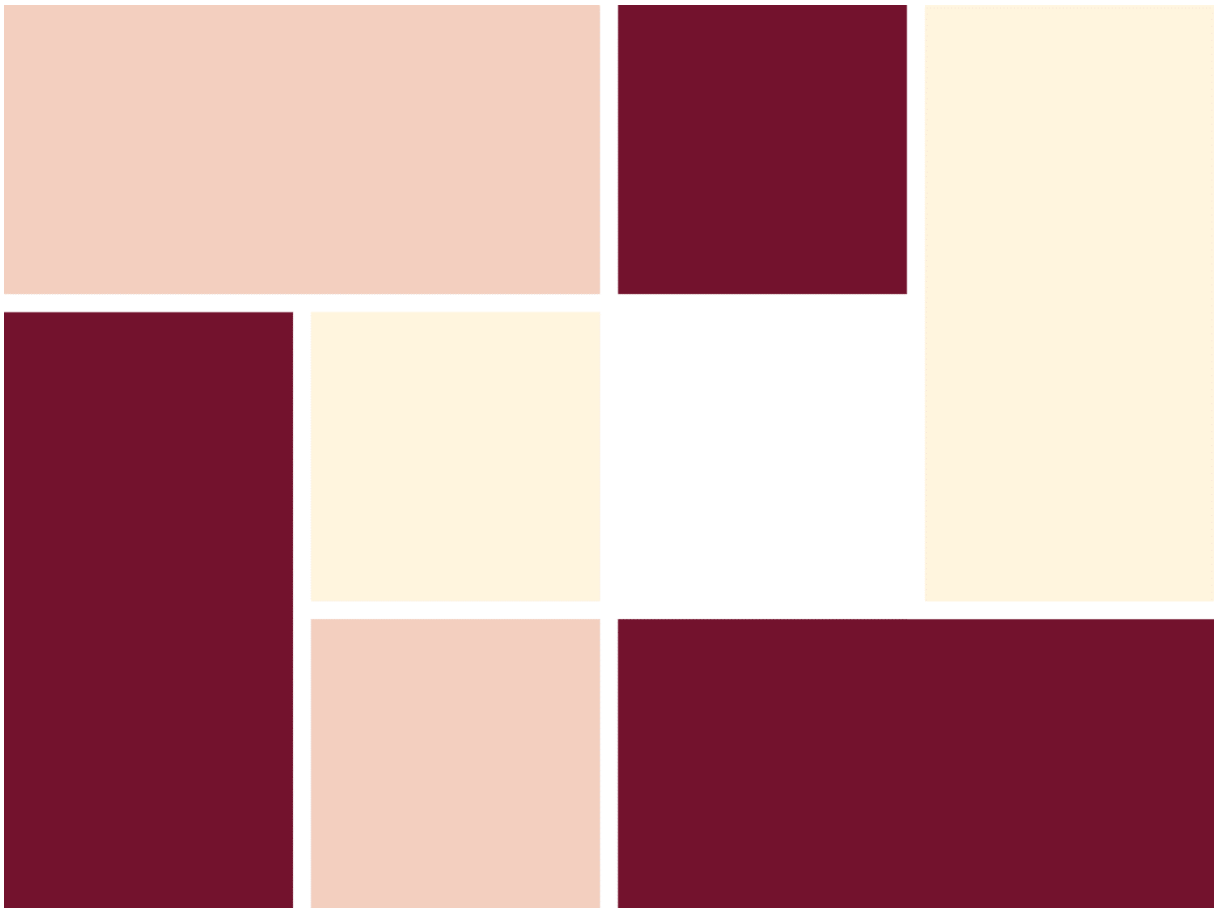
Sjukvårdspersonalens erfarenhet hittills är att en stor andel av de personer som de möter har en påtagligt nedsatt psykisk och/eller fysisk hälsa och omfattande vårdbehov. Det rör sig om en särskilt skör grupp, vilket ställer krav på såväl genomförandet av hälsokontrollen som möjligheterna att säkerställa en fungerande övergång till fortsatt vård när behov identifieras. Hänvisningar till vård efter genomförd screening har varit extra utmanande

eftersom vårdpersonalen inte vet var personerna kommer att befinna sig geografiskt efter screeningförfarandet.

Parallellt med det pågående arbetet inväntas fortfarande föreskrifter för hälsokontrollens utformning och innehåll från Socialstyrelsen. Föreskrifterna förväntas träda i kraft i februari 2027.

Kontaktpersoner på VGR:

- Kunskapscentrum för jämlik vård: sara.tedssjo@vgregion.se
- Kunskapscentrum för jämlik vård: sofia.ec.nilsson@vgregion.se

Länsstyrelsen
Västra Götaland

www.lansstyrelsen.se